

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K**J M Ě N E M R E P U B L I K Y**

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencla, MA ve věci žalobce: **Ing. M. Š.**, zastoupen Mgr. Petrem Knapem, advokátem se sídlem Hustopeče, Bratislavská 552/27, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, pracoviště Brno, se sídlem Brno, Veveří 7, za účasti osoby zúčastněné na řízení: Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group, se sídlem Praha 8, Pobřežní 665/21, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 12. 2015, č. j. 47000/9747/14/47091/010/ŠM-100/2015/RN14,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, pracoviště Brno ze dne 16. 12. 2015, č. j. 47000/9747/14/47091/010/ŠM-100/2015/RN14, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **j e p o v i n n a** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 12.228 Kč, a to k rukám Mgr. Petra Knapa, advokáta se sídlem Hustopeče, Bratislavská 552/27, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení, pracoviště Brno ze dne 16. 12. 2015, č. j. 47000/9747/14/47091/010/ŠM-100/2015/RN14, bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení Břeclav (dále též „správní orgán prvního stupně“) ze dne 6. 10. 2015, č. j. 47004/22780/14/110/NO/6302/RoRN26 II.

Správní orgán prvního stupně uvedeným rozhodnutím uložil žalobci podle § 126 odst. 1 a odst. 4 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o nemocenském pojištění“) zaplacení regresní náhrady ve výši 103.334 Kč za zaviněné protiprávní jednání žalobce (způsobení dopravní nehody), které vedlo ke vzniku nároku na dávku ve smyslu § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění.

II. Obsah žaloby

Žalobou doručenou zdejšímu soudu dne 15. 1. 2016 se žalobce domáhal zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

Žalobce namítl, že napadené rozhodnutí je nezákonné a nepřezkoumatelné. Při řízení bylo postupováno bez náležitého řízení, jako je oznámení o zahájení řízení, výzva k podání vysvětlení, seznámení se s podklady rozhodnutí či pořízení znaleckých posudků. Nebyla prokázána příčinná souvislost mezi dopravní nehodou způsobenou zaviněným protiprávním jednáním žalobce a vyplácením dávek nemocenské poškozenému. Nezákonnost postupu je spatřována také v nemožnosti dovozování závěrů ze zprávy lékaře, který není soudním znalcem, a jehož závěry mohou být subjektivní. V neposlední řadě nebylo zohledněno zavinění poškozeného, který při inkriminované dopravní nehodě nebyl připoután na sedadle bezpečnostním pásem.

III. Vyjádření žalované

Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 26. 2. 2016 plně odkázala na napadené rozhodnutí a navrhla, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí žalované v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s. ř. s.“), jakož i řízení předcházející jeho

vydání. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek (ust. § 51 odst. 1 s. ř. s.).

Po přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí dospěl soud k závěru, že **žaloba je důvodná**.

Žalobce předně namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí spočívající v nedostatečných podkladech rozhodnutí.

Správní orgán prvního stupně při rozhodování vycházel zejména z usnesení Okresního státního zastupitelství v Břeclavi ze dne 1. 11. 2012, č. j. O ZK 478/2012 – 11, stanoviska MUDr. I. S. ze dne 2. 2. 2015 (dále jen „Stanovisko“) a znaleckého posudku Doc. MUDr. E. H., CSc., MBA, ze dne 11. 11. 2014, (dále jen „Znalecký posudek“). Závěry Stanoviska a Znaleckého posudku byly ve vzájemné shodě, zejména tedy v otázce délky pobírání dávek nemocenské poškozeným v příčinné souvislosti s dopravní nehodou způsobenou zaviněným protiprávním jednáním žalobce. Zdejší soud považuje tyto podklady za plně postačující pro posouzení věci samé. Správní orgán prvního stupně tím dostal povinností dle § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu. Napadené rozhodnutí (ani rozhodnutí prvostupňové) proto nelze hodnotit jako nezákonné či nepřezkoumatelné z důvodu nedostatku podkladů.

Žalobce dále namítá nesprávnost vedení řízení správním orgánem prvního stupně, které spadá v absenci oznámení o zahájení řízení, výzvy k podání vysvětlení a seznámení se s podklady významnými pro rozhodnutí.

Dle § 46 správního řádu je řízení z moci úřední zahájeno dnem, kdy správní orgán oznámil zahájení řízení účastníkovi doručením oznámení, přičemž oznámení musí obsahovat označení správního orgánu, předmět řízení, jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby. Oznámení o zahájení řízení z moci úřední může být spojeno s jiným úkonem v řízení.

Oznámení o zahájení řízení o povinnosti zaplatit regresní náhradu ze dne 21. 9. 2015 bylo žalobci doručeno týž den a obsahovalo předepsané náležitosti specifikované v § 46 odst. 1 věta poslední správního řádu, kterými jsou označení správního orgánu, tedy Okresní správa sociálního zabezpečení Břeclav, specifikace předmětu řízení, kterým je uhrazení regresní náhrady orgánu nemocenského pojištění z důvodu zaviněného protiprávního jednání žalobce (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, č. j. 1 Afs 58/2009-541; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz) a dále specifikace oprávněné úřední osoby jejím jménem, příjmením, funkcí a podpisem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2012, č. j. 1 As 55/2012 – 32).

Oznámení o zahájení správního řízení z moci úřední bylo spojeno s poučením v souladu s § 36 správního řádu o oprávnění navrhnout důkazy, vyjadřovat své stanovisko a vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. K tomu byla žalobci určena lhůta 5 dnů od doručení. Dále byl poučen o povinnosti označit důkazy na podporu svých tvrzení dle § 52 správního řádu.

Správní orgán prvního stupně přitom ve věci rozhodoval znovu poté, co bylo jeho předchozí rozhodnutí zrušeno rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení, pracoviště Brno ze dne 27. 8. 2015, č. j. 47000/7698/14/47091/010/SL – 94/2014/RN23_II., v návaznosti na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 6. 2015, č. j. 35 Ad 66/2014 – 26. Zahájení řízení v této věci již tedy správní orgán prvního stupně žalobci oznámil původně dne 20. 8. 2014, které taktéž obsahovalo všechny zákonné náležitosti. Již v tomto oznámení žalobce poučil o jeho procesních právech (zejména právu vyjádřit své stanovisko, navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy), které žalobce také v řízení využil.

S ohledem na popsany vývoj správního řízení nepředstavuje oznámení o zahájení řízení ze dne 21. 9. 2015 informaci o nově zahájeném řízení, nýbrž fakticky toliko poučení o právech a povinnostech účastníka řízení, zejména o možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí. Stanovil-li správní orgán žalobci pro tyto účely lhůtu pěti dnů, považuje ji soud za adekvátní dané procesní situaci, neboť veškeré zásadní podklady (zejména Znalecký posudek předložený žalobcem) již byly pořízeny v původním řízení, v němž bylo pouze pokračováno. Tímto postupem byl naplněn účel § 36 odst. 3 správního řádu, jak jej vyjádřil Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 3. 3. 2005, sp. zn. II. ÚS 329/04 (dostupný na <http://nalus.usoud.cz>): „Poskytnutí možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí je třeba přitom chápat jako možnost, která je dána účastníkovi správního řízení v jeho závěrečné fázi před vydáním rozhodnutí, poté, co jsou shromážděny podklady pro rozhodnutí. Smyslem citovaného ustanovení je totiž umožnit účastníkovi řízení, aby mohl uplatnit své výhrady, příp. učinit procesní návrhy tak, aby rozhodnutí vycházelo ze spolehlivě zjištěného stavu věci.“

S ohledem na výše uvedené žalobci nelze přisvědčit, že by neproběhlo náležité správní řízení. Řízení bylo žalobci řádně oznámeno, bylo mu umožněno uplatňovat procesní práva a seznámit se s podklady rozhodnutí. Hovoří-li žalobce o absenci výzvy k podání vysvětlení, tento institut není zákonem požadovaným krokem v předmětném správním řízení. Měl-li žalobce na mysli umožnění vyjádřit se k věci samé, pak o této možnosti byl poučen již v oznámení o zahájení řízení ze dne 20. 8. 2014 a této možnosti také využil.

Další námitka žalobce směřovala k nutnosti pořízení znaleckých posudků, které by posoudily opodstatněnost nároku žalované, a k nemožnosti dovozování závěrů ze zprávy lékaře, který není soudním znalcem.

Dle § 56 správního řádu jsou znalecké posudky vypracovávány, pokud závisí rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, které úřední osoby nemají, a jestliže odborné posouzení skutečností nelze opatřit od jiného správního orgánu.

K citovanému ustanovení ovšem obsahuje speciální úprava § 53 zákona o nemocenském pojištění ve vztahu k posuzování zdravotního stavu pojištěnců a dalších osob. Podle něj provádí posuzování zdravotního stavu ošetřující lékař a ve stanovených případech orgány nemocenského pojištění svými lékaři.

Pro posuzování zdravotního stavu pro účely zákona o nemocenském pojištění tudíž zásadně není třeba ustanovit znalce, nevyplyne-li tato potřeba ze specifických okolností případu. Takové okolnosti ovšem v dané věci nenastaly, neboť správní orgány vedle

Stanoviska disponovaly také Znaleckým posudkem předloženým žalobcem, přičemž tyto podklady si vzájemně neprotiřečily. Nebyl tak dán objektivní důvod pro ustanovení znalce. Stanovisko je způsobilým podkladem pro rozhodnutí, přičemž skutečnost, že lékař zpracovávající stanovisko není znalcem, je nerozhodná. Nemá přitom pravdu, že by toto Stanovisko bylo jediným podkladem rozhodnutí.

Žalobce další námitkou zpochybňuje prokázání příčinné souvislosti mezi dočasnou pracovní neschopností poškozeného, v jejímž důsledku byla vyplácena dávka nemocenského pojištění, a zaviněným protiprávním jednáním žalobce.

Ustanovení § 156 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění stanovuje, že ten, kdo způsobil, že v důsledku jeho zaviněného protiprávního jednání zjištěného soudem nebo správním úřadem došlo ke skutečnostem rozhodným pro vznik nároku na dávku, je povinen zaplatit orgánu nemocenského pojištění regresní náhradu.

Jak uvádí Znalecký posudek v bodě 3.3 „*pracovní neschopnost existovala v přímé souvislosti se zdravotními následky jeho úrazu utrpěného dne 20. 7. 2012 v době od 20. 7. 2012 až do dne 8. 4. 2013*“. A tento názor také zastává Stanovisko. Ve správním řízení tak byla jednoznačně prokázána příčinná souvislost mezi jednáním žalobce a dočasnou pracovní neschopností poškozeného v období od předmětné dopravní nehody do data ukončení řízení rehabilitace.

Žalobce v neposlední řadě namítá nezohlednění § 441 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (dále též „občanský zákoník“), když nebylo při rozhodování zohledněno nepřipoutání poškozeného bezpečnostním pásem během předmětné dopravní nehody.

V první řadě je nutné uvést, že zákon o nemocenském pojištění obsahuje speciální úpravu regresní náhrady škody, včetně pravidla pro zohlednění spoluzavinění poškozeného. Tato speciální úprava má přednost před obecnou úpravou obsaženou v občanském zákoníku, a to na základě pravidla „*lex specialis derogat legi generali*“. Námitku nezohlednění nepřipoutání poškozeného bezpečnostním pásem je proto nutno posoudit ve světle § 126 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění, nikoliv § 441 občanského zákoníku.

Podle § 126 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění „*[j]estliže skutečnosti rozhodné pro vznik nároku na dávku zavinilo více subjektů, odpovídají orgánu nemocenského pojištění společně a nerozdílně a vzájemně se vypořádají podle míry zavinění, pokud se nedohodnou jinak. Je-li jednou z těchto osob pojištěnec, kterému byla dávka vyplacena, odpovídají orgánu nemocenského pojištění jen ostatní subjekty; výše regresní náhrady se přitom poměrně sníží.*“

Z citovaného ustanovení je patrné, že při spoluzavinění poškozeného (pojištěnce) odpovídá škůdce orgánu nemocenského pojištění pouze v poměrné výši odpovídající míře jeho zavinění. K takové situaci došlo i v nyní projednávané věci, jak vyplývá mimo jiné z následujícího závěru Znaleckého posudku: „*Závěrem konstatuji, že pan J. S. nebyl při předmětné dopravní nehodě nastalé dne 20. 7. 2012 připoután k sedadlu, na němž seděl, bezpečnostním pásem. Tímto porušením předpisů se nepochybně velmi významnou měrou spolupodílel na vzniku poranění, která u něj při této dopravní nehodě nastala. [...] Pracovní*

neschopnost pana J. S. pro zdravotní následky předmětné dopravní nehody by v takovém případě /při náležitém použití bezpečnostních pásů/ trvala pravděpodobně po dobu asi 5 týdnů.“ Nepřipoutání bezpečnostním pásem ze strany poškozeného tedy představuje spoluzavinění poškozeného na vzniklé škodě (vyplácených dávkách nemocenského pojištění), které je nutno zohlednit při určování výše náhrady škody, což potvrzuje mimo jiné také judikatura Nejvyššího soudu (viz rozsudek ze dne 27. 3. 2014, sp. zn. 25 Cdo 4199/2013, či usnesení ze dne 19. 7. 2006, sp. zn. 5 Tdo 829/2006, oba dostupné na www.nsoud.cz).

Žalovaná ani správní orgán prvního stupně ovšem spoluzavinění poškozeného nijak nezohlednily a žalobci uložily povinnost nahradit celou částku vyplacenou poškozenému za období od 20. 7. 2012 do 8. 4. 2013. Napadené rozhodnutí je tudíž v rozporu s § 126 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění.

Pouze pro úplnost soud dodává, že správní orgán prvního stupně sice oproti dřívějšímu správnímu rozhodnutí v této věci zkrátil výši náhrady, nicméně nikoliv z důvodu spoluzavinění poškozeného, nýbrž výlučně z důvodu zohlednění, že mezi předmětnou autonehodou a pracovní neschopností poškozeného pokračující po datu 9. 4. 2013 již nebyla dána příčinná souvislost.

V. Shrnutí a náklady řízení

S ohledem na výše uvedené soud ve smyslu § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Jejím úkolem tak bude v souladu s § 126 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění zohlednit při určování výše regresní náhrady spoluzavinění poškozeného.

Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci úspěšný, soud mu proto přiznal právo na náhradu nákladů řízení vůči žalované. Náklady řízení žalobce sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 4.000 Kč a z odměny a náhrady hotových výdajů zástupce žalobce. Odměna zástupce činí dle § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5. a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů za dva úkony právní služby (příprava a převzetí věci, sepsí žaloby) 2 x 3.100 Kč a náhrada hotových výdajů činí dle § 13 odst. 3 citované vyhlášky 2 x 300 Kč. Jelikož je zástupce plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna a náhrada hotových výdajů o částku odpovídající této dani, tj. o 1.428 Kč. Celková výše nákladů řízení žalobce tak činí 8.228 Kč, spolu se soudním poplatkem vyčísleno celkem na částku 12.228 Kč.

Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť jí soudem nebyla uložena žádná povinnost, v souvislosti s níž by jí náklady vznikly (§ 60 odst. 5 s. ř. s. *a contrario*).

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 22. února 2017

JUDr. Jaroslava Skoumalová
předsedkyně senátu